

Návod pro používání Automaticky Čtených Učebních Pomůcek vytvořených v rámci projektu ARET

Tato nápověda slouží k vysvětlení správného používání automaticky čtených učebních pomůcek dostupných na internetové adrese ucebnice.zcu.cz

Obrázek 1 Ukázka úvodní stránky

Požadavky na počítač

Pro používání čtených pomůcek Vám postačí běžný osobní počítač, reproduktory nebo sluchátka, připojení k internetu a internetový prohlížeč. Ke správné funkci čtených pomůcek v počítači musíte mít nainstalovaný přídatný modul tzv. flashový přehrávač. V některých případech tento přehrávač není součástí internetového prohlížeče a musí být dodatečně nainstalován. Postup jak toto provést bude popsáno v navazujících částech tohoto návodu. Po splnění těchto požadavků již nic nebrání k používání automaticky čtených učebních pomůcek.

Pokyny pro úspěšný začátek používání automaticky čtených učebních pomůcek

1. Spustíte internetový prohlížeč. Po otevření internetového prohlížeče se vám automaticky načte vaše domovská stránka. Nejprve musíte změnit tuto adresu na adresu www.ucebnice.zcu.cz a stisknout klávesu **ENTER**.
2. Čtené pomůcky po načtení všech součástí začnou k Vám promlouvat. Pokud se tak neučiní, pravděpodobně nemáte nainstalovaný zmíněný flashový prohlížeč. Pokud je slyšet hlas, můžete tento krok přeskočit. V opačném případě si prosím nainstalujte přehrávač podle následujícího postupu:

- Pro internetový prohlížeč Mozilla Firefox je přehrávač dostupný na internetové adrese:

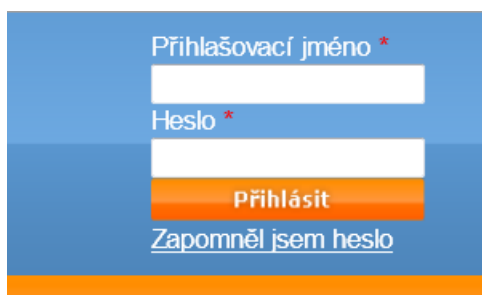
<http://get.adobe.com/cz/flashplayer/>.

- Pro internetový prohlížeč Microsoft Explorer, navštivte prosím tento internetový odkaz:

<http://windows.microsoft.com/cs-CZ/internet-explorer/help/adobe-flash-not-working>

Po úspěšné instalaci znovu spustíte internetový prohlížeč a vyzkoušíte, zda je slyšet hlas.

3. Přihlášení ke svému kontu. Pro prohlížení a poslech automaticky čtených pomůcek je vyžadováno založení konta. Pokud Vám konto již bylo přiděleno, můžete přejít na další krok. Jinak kontaktujte správce čtených pomůcek na e-mailové adrese aret@kky.zcu.cz
4. V pravé horní části obrazovky jsou dvě zadávací políčka pro jméno a heslo. Při navigaci pomocí Screen-readeru klávesou **TAB** dojdete na editovací políčko **Přihlašovací jméno**. Sem zadejte Vám přidělené jméno. Dalším stiskem klávesy **TAB** se dostanete na políčko **Heslo**. Sem zadejte Vám přidělené heslo. Následujícím stiskem klávesy **TAB** se dostáváte na přihlašovací tlačítko. Nyní stiskem klávesy **ENTER** budete přihlášení.

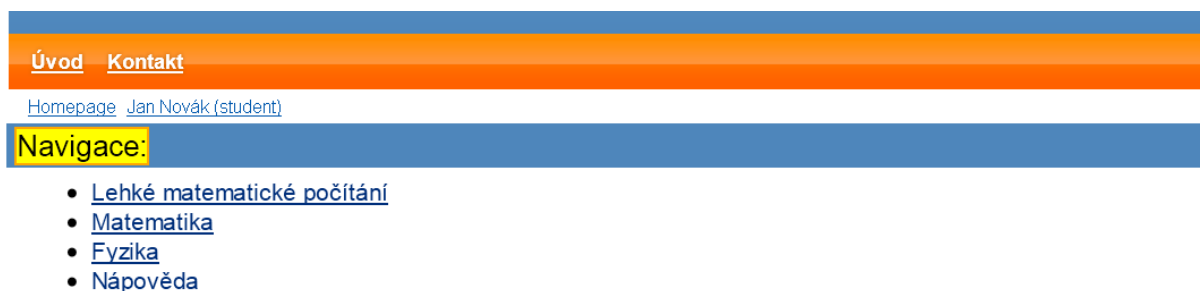
The image shows a login form with a blue background. At the top, there is a label 'Přihlašovací jméno *' followed by a white input field. Below it is a label 'Heslo *' followed by another white input field. Underneath the password field is an orange button with the text 'Přihlásit'. At the bottom of the form, there is a blue link that says 'Zapomněl jsem heslo'.

Obrázek 2 Místa pro zadání přihlašovacího jména a hesla

5. Pokud používáte Screen-reader, vypněte si v tomto kroku hlas Vašeho Screen-readeru. Další navigace bude probíhat vybraným hlasem automaticky čtených učebních pomůcek.

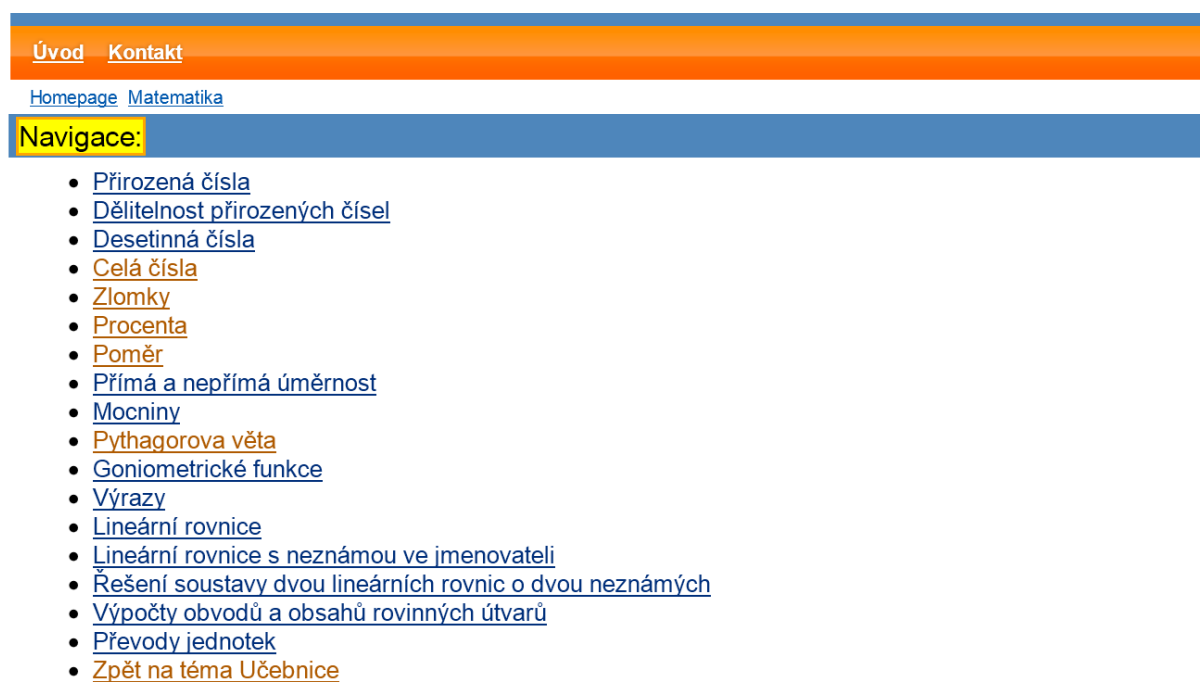
Pokyny pro výběr předmětů a témat

Témata jsou rozdělena do dvou základních skupin: **Matematika** a **Fyzika**. Dále zde naleznete krátký návod pro používání pomůcek, který se Vám také automaticky přečte vybraným tempem a hlasem (volba **Nápověda**).

Obrázek 3 Ukázka úvodní stránky pro výběr předmětů

Navigace pro výběr konkrétní skupiny používejte standardní postup (více v následující kapitole). V těchto základních skupinách jsou obsažena jednotlivé témata, stejným postupem se dostanete až ke konkrétnímu obsahu. Ukázka seznamu témat je na obrázku 4.

Obrázek 4 Ukázka nabídky témat ve skupině Matematika

Navigace v nabídkách a během čtení vybraného tématu

Navigace v nabídkách a během čtení vybraného tématu probíhá stejným postupem. Vždy lze použít standardní ovládání klikem tlačítka myši vašeho počítače. Čtení vybraného tématu probíhá v jednom sledu a ve většině případů bez přerušení od začátku do konce aktuální stránky. Volitelné automatické zastavování na krátkou dobu si můžete nastavit v administraci svého účtu, více v kapitole **Administrace účtu**. Během čtení však máte možnost si ručně čtení pozastavit, vrátit se na předchozí odstavec, vzorec, příklad apod., nebo přeskočit a začít číst další obsah. Pro tyto operace můžete využít grafické ovládání zobrazené vždy v pravém dolním rohu obrazovky anebo použít klávesových zkratk, obrázek 5.

Základní tvar zlomku

Zlomek v základním tvaru je zlomek, jehož číselník i jmenovatel jsou nesoudělná čísla.

O nesoudělných číslech jsme se učili v šestém ročníku - jsou to čísla jejichž největší společný dělitel je číslo 1.

Příklad 1.

Zlomek $\frac{24}{36}$ převed' na základní tvar.

Řešení:
Určíme největší společný dělitel čísel 24 a 36 (učili jsme se v 6. ročníku). Je to číslo 12. Musíme zlomek zkrátit číslem 12.

$$\frac{24}{36} = \frac{24:12}{36:12} = \frac{2}{3}$$

Zlomek $\frac{2}{3}$ je základní tvar daného zlomku.

Pokud se nám nepovede rovnou určit **největší** společný dělitel, můžeme krátit postupně tím, že krátíme některým společným dělitelem.

Příklad 2.

Zlomek $\frac{24}{36}$ převed' na základní tvar.

Obrázek 5 Ukázka při čtení tématu a grafické ovládání pro navigaci (vpravo dole). Žluté zobrazení ukazuje aktuálně čtený obsah

Grafické ovládání obsahuje šest tlačítek. Jejich význam je stejný jako u běžných přehrávačů:

Jednoduchá šipka doprava pro přehrávání, **INSERT + CTRL**

Čtvereček pro zastavení, **INSERT + CTRL**

Dvě svislé čárky pro pauzu ve čtení, **INSERT + CTRL**

Dvojitá šipka vlevo nebo vpravo pro přechod na předchozí nebo následující odstavec, vzorec apod.

INSERT + ŠIPKA DOLEVA nebo **DOPRAVA**

Trojité šipky vlevo nebo vpravo pak umožňují přechod na předchozí nebo následující kapitolu.

INSERT + ŠIPKA NAHORU nebo ŠIPKA DOLŮ

Stejně funkce jako tyto tlačítka dosáhnete použitím uvedených klávesových zkratk.

Administrace účtu

Administrace účtu slouží k individuálnímu nastavení systému automaticky čtených učebních pomůcek. Pro toto nastavení klikněte na odkaz v pravém horním rohu obrazovky, obrázek 6.

Obrázek 6 Ukázka odkazu pro administraci a odhlášení od systému

Po kliknutí na své jméno, např. v ukázce odkaz [Jan Novák](#), obrázek 6, se dostanete na administraci svého účtu. Nejprve se Vám zobrazí přehled vašeho nastavení, obrázek 7.

Profil uživatele Jan Novák (student)	
Osobní údaje	
Křestní jméno *	Jan
Příjmení *	Novák
E-mail *	student@info.cz
Automatické čtení :	
Automatické zastavování :	
Čas čekání :	20
Automatické posouvání :	1
Způsob posouvání :	Nahoře
Aret klávesa :	Ins
Zapnout kontrastní zobrazení :	
Rychlost čtení :	1.00
Uživatel	
Přihlašovací jméno *	student
<input type="button" value="Změna údajů"/> <input type="button" value="Změna hesla"/> <input type="button" value="Odhlásit"/>	

Obrázek 7 Ukázka souhrnu nastavení konta

V administraci účtu lze nastavit následující funkce:

- Automatické čtení** – zajišťuje, že systém při přechodu na téma nečeká na spuštění čtení, v opačném případě musíte vždy čtení spustit pomocí grafického ovládání anebo klávesovou zkratkou, více v kapitole
- Automatické zastavování** – zajišťuje, že systém po každém odstavci, příkladu, definici apod. čeká předem daný počet vteřin, tato doba se nastavuje následující funkcí (Čas čekání)
- Čas čekání** – nastavení času čekání v rozmezí 1-20 sekund, tato volba je funkční pouze v případě zaškrtnutí funkce „Automatické zastavování“
- Rychlost čtení** – nastavení rychlosti čtení pro celý systém

1 ... představuje standardní rychlost (přirozená)

0,8 ... snížení rychlosti čtení o 20%

1,2 ... zrychlení rychlosti čtení o 20%

- Automatické posouvání** – tato volba zajistí automatické posouvání obrazovky podle čteného textu
- Způsob posouvání** – volba určuje místo zarovnání při zaškrtnuté předchozí volbě (Automatické posouvání), volba je:

NAHOŘE ... čtený text je vždy horní části obrazovky a zbývající část obrazovky obsahuje text a vzorce, které se budou číst v dalších krocích

DOLE ... čtený text je automaticky zarovnán na dolní část obrazovky, zbývající část obrazovky ukazuje text či vzorce, které již byly přečteny

- ARET klávesa** – volba funkční klávesy pro ovládání systému pře klávesové zkratky, implicitně je nastavena klávesa **INSERT**
- Zapnout kontrastní zobrazení** – přepne standardní zobrazení čtených učebních pomůcek do kontrastního režimu, ukázka je na obrázku 8.

K čemu je znalost Pythagorovy věty a výpočtů podle jejího matematického vyjádření výhodná?

- k určování, zda se jedná o pravoúhlý trojúhelník
- k určení velikostí jednotlivých stran pravoúhlého trojúhelníku
- k dílčím výpočtům složitějších slovních úloh

Určení, zda se jedná o pravoúhlý trojúhelník

Příklad 1.

Zjisti, zda trojúhelník ABC , který má rozměry stran:

$$a = 12 \text{ cm}, b = 20 \text{ cm}, c = 23 \text{ cm}$$

je pravoúhlý?

Obrázek 8 Ukázka kontrastního zobrazení

Odhlášení od čtených pomůcek

Před ukončením používání učebních pomůcek je nutné se vždy odhlásit od systému. K tomu slouží kliknutí na odkaz (Odhlásit) v pravém horním rohu obrazovky, obrázek 6.